

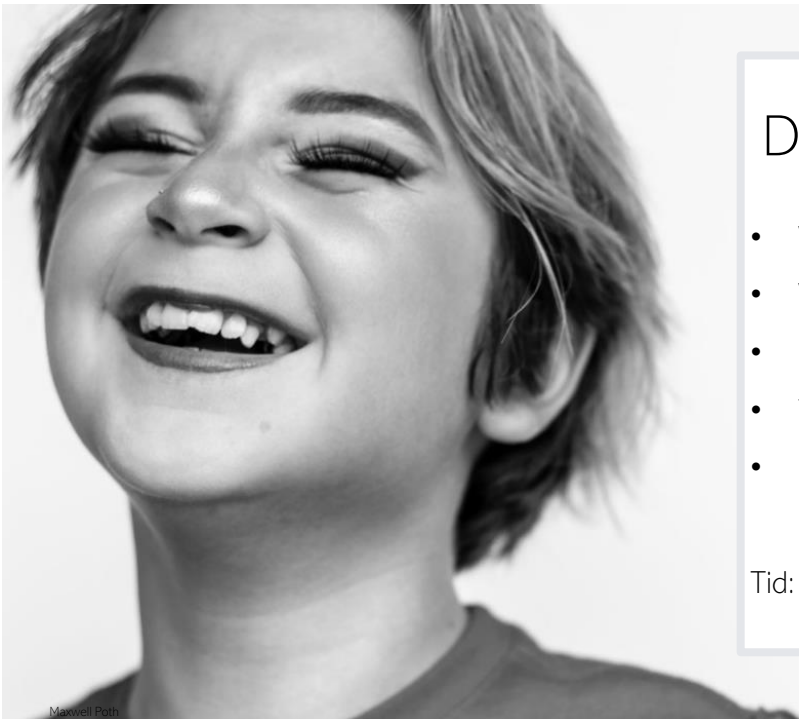
Minoritetsstress

– Nya perspektiv på problematisk skolfrånvaro

Av: Matilda Rosén

1

Maxwell Poth

Dagens föreläsning

- Varför?
- Vad är minoritetsstress?
- Frånvaro
- Tips, metod och lösning
- Litteraturlista

Tid: 45 min.

2

MINORITETER

Historiskt marginaliserade grupper

H B T Q I A +

Utgångspunkt

3

Varför?

Skolans uppdrag:

- Skolan är inte värdeneutral
- Minoritetsstress- en orsak till frånvaro

Vad ni får:

- Kunskap
- Verktyg
- Inspiration och förändring

4

Vad är minoritetsstress?

- Normbrott – förtryck
- Olika normbrott
- Personer inom normen kan inte uppleva minoritetsstress

5

Vad är minoritetsstress?

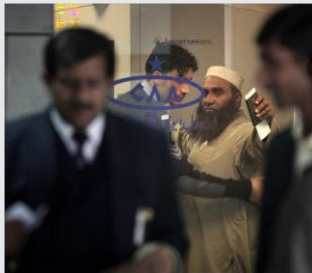
- Kronisk stress
- Ett konstant parerande
- Kollektiva och individuella erfarenheter

6

Kom ihåg:

Det är inte identiteten som orsakar stress.
Det är omgivningens respons.

7

Minoritetstress som frånvaroorsak

- Coping-strategi
- Undvikande av platser, situationer, personer som kan innebära minoritetsstress
- Undvikande = skolfrånvaro

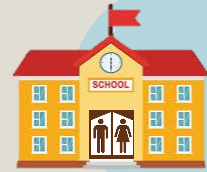
8

Minoritetsstressmodellen

Ilan H Meyer

- Yttre stressorer
- Inre stressorer
- Internaliserade stressorer

Undvikande - frånvaro

9

~~• Yttre stressorer~~

~~• Inre stressorer~~

~~• Internaliserade stressorer~~

Närvaro

10

Vi är lösningen!

11

Långsiktigt arbete

1. Skolledning

Undersök:

- Förebyggande arbete
- Värdegrund?
- Rutin – kränkingsärenden

Kunskap:

- Minoritetsstress,
- Strukturellt förtryck
- Bemötande

På måndag!

Skolmiljö:

- Inkluderande enkäter
- Toaletter, omklädningsrum
- Flaggor

12

Konkret exempel:
Inkluderande enkäter!

Hälsosamtal, gymnasiet
Här nedan finns frågor om din skolemjöl, hälsa och livsstil.
Informationen som du lämnar blir sekretessbelagd och bryts endast av anmälningsplikt.

Namn

Personnummer

Skola

Har du något eller några av följande besvär?

☐ Återkommande huvudvärk	☐ Astma	☐ Ängest/oro
☐ Värk i rygg/hals/axlar	☐ Allergi	☐ Nedstämdhet
☐ Magvärk	☐ Eksen	☐ Koncentration
☐ Besvärande acne	☐ Stress	☐ Annat

För flickor: Hur gammal var du när du fick din första mens?

år ☐ Annan

För flickor: Har du besvär när du har mens?
☐ Ja ☐ Nej ☐ Annan

För pojkar: Kan du dra tillbaka förhuden?
☐ Ja ☐ Nej ☐ Annan

Lägg till fråga om pronomen

Lägg till fråga om könsdysfori

För flickor
– För dig som menstruerar

För pojkar:
– För dig med penis

13

2. Lärare

Långsiktigt arbete

På måndag!

Kunskap:

- Inkluderande ämneskunskap
- Minoritetsstress
- Bemötande

Reflektera:

- Se över ditt ämne
- Planera inför HT

Klassrumsmiljö:

- Gruppindelningar
- Flaggor

Fundera

- Granska ditt material
- Vad har du för bild av eleverna?
- Hur pratar du med eleverna?

14

Konkreta exempel:

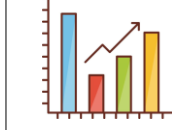
Undersök

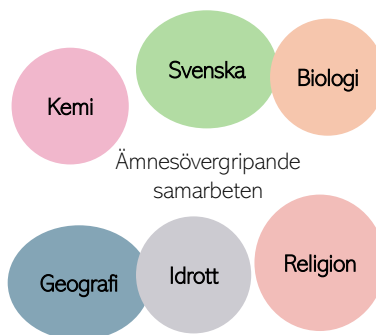
Uppdatera

Ämnets syfte:

Samarbeta

15

3. Elevhälsoteam och mentorer

Långsiktigt arbete

Kunskap:

- Minoritetsstress - symptom
- Transvård

Rutiner:

- Samtalsrutiner
- Utredningsrutin

Samarbete

- Mentor – EHT – Ämneslärare

På måndag!

Tillgänglighet:

- Hälsoblanketter
- Foldrar och information
- Prideflagga
- Språk

16

KOM IHÅG!

Elever inom marginaliserade grupper har lågt förtroende för skola och elevhälsa

Du kommer möta misstänksamma elever

Vårdnadshavare har inte alltid rätt!

Skolan blir elevens trygga plats

17

Konkret exempel:
Inkluderande enkäter!

Fråga igen om pronomen.
Förklara varför.

Fråga könsdysfori och
transvård.

Fortsätt att fråga!

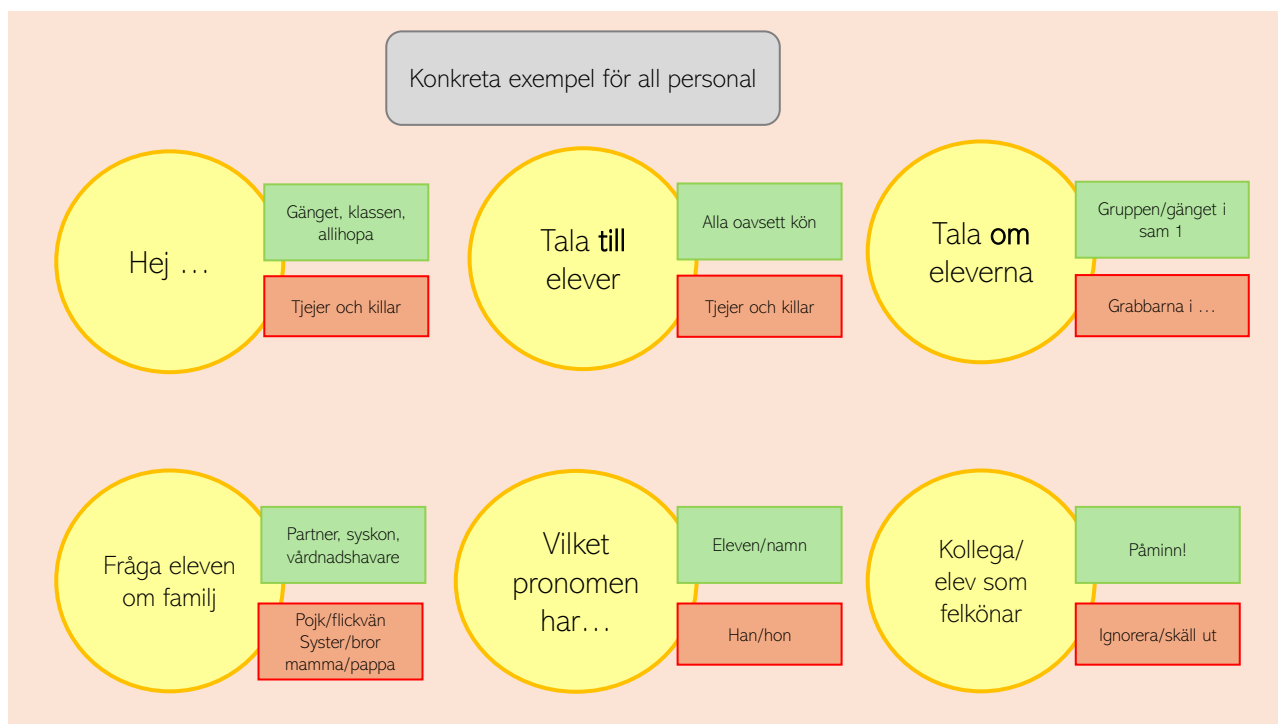
Vilket är ditt
pronomen?

Jag är inte
säker så
jag säger
bara hon...

Det är lugnt.
Jag tar inte åt
mig.

Pronomen är inte så
viktiga för mig. Ni gör
ert bästa

18

19

Vi är lösningen!

Unga transpersoner vars rätta namn och pronomen används och uppmärksammas av omgivningen har i avsevärt mindre utsträckning självmordstankar och depression.

Skolan och dess personals attityd har större inverkan för HBTQIA+ungdomar än deras föräldrar och andra nära relationer.

20

21

Litteraturlista – ett urval

- *Bekräftad och ifrågasatt: hur tidigare patienter upplever könsdysforiutredning vid Lundströmmottagningen*, Rapport: Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap, Göteborgs universitet, 2022 Göteborgsuniversitet
- *Det är viktigt att se att det går bra för många* Unga hbtq-personers röster om trygga och inkluderande miljöer MUCF (2021)
- *Hälsan och hälsans bestämningsfaktorer för transpersoner- En rapport om hälsoläget bland transpersoner i Sverige* Folkhälsomyndigheten (2015).
- *Jag är inte ensam, det finns andra som jag* – Rapport om unga hbtq-personers levnadsvillkor MUCF (2022)
- *Psykisk ohälsa, suicidalitet och självskada bland unga transpersoner- En kvalitativ intervjustudie om riskfaktorer och möjliga förbättringar i samband med psykisk ohälsa*, Folkhälsomyndigheten (2020)
- *Minoritetsstress i praktiken* Vidga normen Länsstyrelsen, Stockholm 2021
- *School report- The experiences of lesbian, gay, bi and trans young people in Britains schools in 2017* . Stonewall (2017)
- *School Factors Strongly Impact Transgender and Non-Binary Youths' Well-Being* (2022)
- *Tid för tolerans - En studie om vad skolelever i Sverige tycker om varandra och samhället i stort* Forum för levande historia: Rapportserie 1:2014
- *Transpersoner i Sverige Förslag för stärkt ställning och bättre levnadsvillkor*, SOU 2017:92
- *Trygga och inkluderande miljöer Unga hbtq-personer om sina erfarenheter av skolan och fritiden* MUCF 2021

22

Tack för att du har lyssnat!

Kontakt: matilda.rosen@magelungen.com